

בס"ד. שיחת ליל ט"ו סיון ה'תשמ"ח.

בלתי מוגה

א. ידוע הענין ד"הימים האלה נזכרים (ועי"ז) ונעשים¹ — שיש להזכיר המאורעות ד"הימים האלה" כדי שיהיו "נעשים" (ובהקדם האפשרי, בלשון הידוע² "לא עיכבן כהרף עין") כל ההמשכות הטובות שהיו בפעם הראשונה, או אפילו באופן נעלה יותר מכמו בפעם הראשונה.

ובנוגע לענינו:

בליל ט"ו סיון אירע מאורע כללי ומיוחד אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (דאף שבתחלה ראו רק הענין השלילי, הרי, לאח"ז נתברר שצמחה מזה ישועה גדולה, כדלקמן) — מאורע השייך לכל הדור, כלומר, נוסף לכך שכל עניניו של נשיא הדור שייכים לכל הדור מכיון ש"הנשיא הוא הכל"³, הרי, בין המאורעות שבמשך ימי חייו של הנשיא ישנם ריבוי ענינים ששייכותם לכל הדור אינה בהדגשה כל כך, וישנם מאורעות מיוחדים (כבנדוד⁴) שבהם מודגשת ביותר השייכות לכל הדור — שלכן צ"ל הענין ד"הימים האלה נזכרים ונעשים".

ובפרט שבקשר למאורע זה מודגש ביותר הענין ד"נזכרים ונעשים" — שהרי, ישנם מאורעות שפעולתם בשעתם, ואח"כ נשאר מזה פעולה נמשכת בלבד, ויש צורך בראי' והוכחה ממ"ש "הימים האלה נזכרים ונעשים", אבל יש מאורעות (כבנדוד⁴) שבהם רואים בגלוי שבכל שנה "נעשים" (לא רק באופן דפעולה נמשכת מהשנים שלפנ"ז עד לפעם הראשונה, אלא) באופן מחודש, כדלקמן.

ב. בלילה זה, אור לחמשה עשר בסיון, בשנת תרפ"ז, שסימנה "פרזת" — הי' התחלת המאסר הידוע דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו⁴.

בשעת מעשה ראו אמנם רק את הצד השלילי, ענין בלתי-רצוי (בלשון המעטה), עד כדי כך, שבא לידי ביטוי בעניני תפלות ובקשות וכו', כידוע ומפורסם:

אבל, בסופו של דבר נוכחו לדעת שמאורע זה הביא לישועה גדולה — שעיי"ז נתאפשרה יציאתו של נשיא דורנו ממדינה ההיא, הוא ובני ביתו, וכל הספרים והכתבים שלו וכל רכושו (שמצד סדרי המדינה וחוקי המלכות לא

(1) אסתר ט, כח. וראה רמ"ז בס' תיקון שובבים.

(2) מכילתא ופרש"י בא יב, מא.

(3) פרש"י חוקת כא, כא.

(4) אג"ק שלו ח"ב ריש ע' פ. וש"נ.

הובא ונת' בס' לב דוד (להחיד"א) פכ"ט.

היתה אפשרות לכך לולי המאורע דהמאסר כו'), ולבוא למקום וסדר חיים שיוכל לעסוק בכל עניניו — החל מעניני העיקרי, הפצת המעיינות חוצה בתוככי הפצת היהדות בכללותה — בלי כל הגבלות, הלוך ומוסיף ואור, ועד כפי שרואים גם כיום כו'.

והתחלת הישועה — בג' תמוז, שאז היתה גאולה חלקית, עד לימי הגאולה י"ב-י"ג תמוז, שנעשו יו"ט לבנ"י בכל העולם כולו, והולך ומתפשט כו', בהתאם לציווי והוראת בעל המאסר והגאולה שהפצת היהדות והמעיינות יהיו באופן שסוכ"ס יחדרו אצל כל בנ"י ממש.

ג. ומזה מוכן גם בנוגע לימינו אלה — "הימים האלה נזכרים ונעשים" — ובהקדמה:

בנוגע לכללות ענין הגלות (מאסר) — מצינו, שבפעם הראשונה, גלות מצרים, הוצרך להיות קושי השעבוד כפשוטו, "בחומר ובלבנים גו' בפרך"⁵, אבל לאח"כ, פועלים ענין זה ברוחניות, ע"י היגיעה בלימוד התורה, "בחומר דא ק"ו ובלבנים דא ליבון הלכתא"⁶, כמבואר בתו"א⁷.

כלומר, בפעם הראשונה לא הי' יכול להיות קושי השעבוד ברוחניות, אלא כפשוטו ממש, וראי' לדבר — הא גופא שכך הי' בפועל, שהרי, מוכן וגם פשוט שהקב"ה לא יגרום צער ליהודי, ובפרט לכל עם ישראל, באם קיימת איזו־שהיא דרך לפעול הענין ללא הצער כו'.

[ומה שמצינו בסיפורי התורה שיעקב, בחיר שבאבות⁸, הי' ירא לירד מצרימה כו'⁹, אע"פ שידע מש"נ לאברהם אבינו "ועבדום וענו אותם גו"¹⁰ — הרי זה מפני שהי' סבור, מצד שכל וחכמה דקדושה, שיכולים לפעול הדבר ברוחניות, כמו לאחרי גלות מצרים].

אבל, לאחרי שכבר הי' קושי השעבוד כפשוטו — שוב אין צורך בענין זה עוה"פ, ח"ו, אלא פועלים זאת בעבודה הרוחנית, כאמור, "בחומר דא קל וחומר כו'".

ובטעם החילוק שבפעם הראשונה לא היו יכולים לפעול ברוחניות, משא"כ לאח"כ כו' — יש לומר, שסיבת השינוי היא, החידוש דמתן תורה, שאז בטלה הגזירה דעליונים לא ירדו לתחתונים ותחתונים לא יעלו לעליונים¹¹, ובמילא, נתאפשר לפעול למטה ע"י ענינים רוחניים כו'.

ומזה מוכן גם בנוגע למאסר דנשיא דורנו בט"ו סיון — שאע"פ שבפעם

(5) שמות א, יד.
 (6) זהר פירשתנו (בהעלותך) קנג, א.
 (7) ר"פ שמות.
 (8) שעה"פ תולדות כו, כה. וראה ב"ר פע"ו, א.
 (9) ראה ויגש מו, ג.
 (10) לך לך טו, יג.
 (11) תנחומא וארא טו. שמו"ר פ"ב, ג. ועוד.
 זח"א קיט, ב. קמז, ב.

הראשונה הוצרך להיות באופן הקשור עם צער הגוף כפשוטו (והראי, שכך הי' בפועל — אף שעדיין דרוש ביאור והסבר בטעם הדבר), הרי, מיני או אין צורך בענין דוגמתו, ומכאן ולהבא פועלים זאת בעבודה הרוחנית, מכיון שנמצאים כבר לאחר "זמן מתן תורתנו", אשר, מידי שנה בשנה הולך וניתוסף בכיטול הגזירה כו', ובמיוחד בשנה זו, שלשת אלפים ושלוש מאות שנה למתן תורה. ועוד ענין בזה — שהמאסר הי' אצל נשיא דורנו, אשר, "חלינו (חולי שהי' ראוי לכוזא עלינו) הוא נשא"¹², כולל גם "נשא" מלשון הגבהה והרמה, היינו, שהגבוי' אותנו שמכאן ולהבא לא נצטרך לענינים דוגמתם, כי אם, בעבודה הרוחנית.

ד. וביאור ענין המאסר והגאולה בעבודה הרוחנית — בנוגע להפצת המעיינות דפנימיות התורה:

לכל לראש — בנוגע לעצמו, לגלות את ה"מעין" המוסתר בפנימיות הנשמה, הקשורה עם פנימיות התורה¹³, שיומשך ויתגלה בחכמה בינה דעת הנפש האלקית, ויתירה מזה, שיומשך ויתגלה גם בשכל דנפש הבהמית, שכן, כשישנו העלם והסתר על הבנה והשגה דפנימיות התורה ה"ז דוגמת ענין של מאסר, והסרת ההעלם וההסתר היא דוגמת ענין הגאולה.

ועד"ו בנוגע להפצת המעיינות חוצה — שמצד חושך העולם יש ענינים דפנימיות התורה שלא נתגלו עד עתה, ובמילא, ה"ה במצב של גלות ומאסר, והעבודה היא לגאול ולפדות ענינים אלו מגלות ומאסר, שיהיו באופן של אור וגילוי — "תורה אור"¹⁴, ובמיוחד פנימיות התורה, ה"מאור" שבתורה¹⁵.

ה. ובאותיות פשוטות בנוגע למעשה בפועל:

ט"ו סיון, התחלת המאסר והגאולה, מהוה הוראה ונתינת-כח לכאור"א למלא הבקשה נפשית של בעל המאסר והגאולה שכאור"א יעסוק בהפצת המעיינות חוצה, כאמור, הן בנוגע לעצמו, והן בנוגע לפעולה על הזולת.

וענין זה שייך לכאור"א מישראל, האנשים והנשים, כמדובר כמ"פ שהענינים דאמונת ה', אהבת ה' ויראתו, וכיו"ב (שנתבארו בתורת החסידות), שייכים לאנשים ונשים בשרה, וכן בנוגע לטף, בתור חינוך, אבל, בכל התוקף והשלימות, גם בנוגע להפצת המעיינות חוצה.

ובהדגשה יתירה בשנה זו — שנת הקהל, "הקהל את העם האנשים והנשים והטף"¹⁶, ושנת תשמח ותשמח.

(15) ראה ירושלמי חגיגה פ"ו ה"ז ובקה"ע שם.
פתיחתא דאיכ"ר ב וכיפה ענף שם.
(16) וילך לא, יב.

(12) ישע"י נג, ד.
(13) ראה זח"ג עג, א.
(14) משלי ו, כג.

וכאמור, בעל המאסר והגאולה אמר שהפצת היהדות והמעיינות תחדור סוכ"ס אצל כל בני ממש, ולכן, מבלי הבט על הנהגת אביו, הנהגת זקנו, ואפילו הנהגתו בעצמו ביום לפנ"ז, אומרים לו שעליו למלא השליחות והתפקיד הנפשי דהפצת היהדות והמעיינות חוצה, ומבטיחים לו ש"יגעת ומצאת"¹⁷, ועוד לפני המציאה (כל זמן שהיגיעה אינה בשלימותה עדיין) — "לפום צערא אגרא"¹⁸, אשר, אפילו השכר (שלמטה ממציאה) הוא לפי הישג יד בעה"ב (הקב"ה), ובפרט שהפועלים הם "בני אברהם יצחק ויעקב"¹⁹, וכן בנות שרה רבקה רחל ולאה, שהרי, גם הנשים צריכות לעסוק בהפצת היהדות והמעיינות חוצה.

ו. והוראה נוספת בכל הנ"ל בשיעור חומש היומי — פרשת פסח שני²⁰:

ידוע²¹ פתגם בעל המאסר והגאולה — פסח שני מלמדנו שאף פעם לא אבוד, תמיד ניתן לתקן ולהשלים.

אמנם, יש צורך לבוא ולטעון "למה נגרע"²², ואז, נוסף על התיקון והשלימות בנוגע לעצמם, פועלים גם בנוגע לכלל ישראל — שניתוספה מצוה בתורה, עם כל פרטי ההלכות שבמצוה זו, שלימודם שייך לכאו"א מישאל, האנשים הנשים והטף, בכל השנה כולה, כולל גם — הלימוד וההוראה בנוגע לתיקון החסרון כו', כפי שידע איניש בנפשי'.

ומזה מוכן גם בנוגע לכל האמור לעיל בקשר לט"ו סיון — בנוגע לעבודה דהפצת המעיינות חוצה.

ויש להאריך בכל זה כהנה וכהנה, ו"תן לחכם ויחכם עוד"²³, כל חד וחד לפום שיעורא דילי'.

ז. כרגיל בכגון-דא — לסיים בענין הצדקה, למנות כאו"א שליח-מצוה לתת לצדקה, בזמן המתאים, ובהוספה מדילי'.

ו"גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה"²⁴,

כולל גם — גאולת כל עניני פנימיות התורה אשר מאיזו סיבה שתהי' נמצאים לעת עתה בבית האסורים ולא נתגלו עדיין, אשר, רצונו של הקב"ה שגם בלימוד ענינים אלו יכניס יהודי את כל מציאותו באופן נפשי ופנימי, עד להצלחה הכי מופלגה, שלכן, צריכים הם להגאל, וע"י ההוספה בצדקה מקרבים את גאולתם,

17 מגילה ו, רע"ב.
 18 אבות פ"ה מכ"א. וראה רמב"ם הלי' ת"ת. תש"א ע' 115.
 19 פ"ג סה"י.
 20 פ"ג סה"י.
 21 "היום יום" י"ד אייר, פסח שני. סה"ש.
 22 שם, ז.
 23 משלי ט, ט.
 24 ב"ב יו"ד, א. וראה תניא פל"ז.
 19 ראה ב"מ רפ"ז.
 20 בהעלותך ט, א ואילך.

ועד לקירוב הגאולה כפשוטה — גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

ח. ופעולה נוספת הקשורה ושייכת לענין הגאולה (נוסף על הנתינה לצדקה) — קידוש לבנה בלילה זה:

בנוסף קידוש לבנה אומרים — "שהם (כל ישראל) עתידים להתחדש כמותה"²⁵, החל ממולד הלבנה כר"ח (עוד לפני ששה בסיון, זמן מ"ת), ועד למילויי ושלימות הלבנה בט"ו בחודש, שבו "קיימא סיהרא באשלמותא"²⁶, באופן הנראה בגלוי לעיני בשר דכל העולם, גם שבעים אומות העולם.

ובודאי שהקב"ה ממלא בקשתם של ישראל מתוך אהבה ורחמים — "להתחדש כמותה", עד למצב ד"קיימא סיהרא באשלמותא", היינו, שאצל כאו"א מישראל, אנשים נשים וטף, נעשה מצב של שלימות, הן בענינים רוחניים והן בענינים גשמיים, ועאכו"כ בנוגע לשלימות דכלל ישראל כפי שהם באופן של "קהל גדול"²⁷, ועד להכלית השלימות — בגאולה האמיתית והשלימה, שכל עם ישראל בשלימותו, "בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו"²⁸, באים לארצנו הקדושה כפי שהיא בשלימותה, ארץ עשר אומות, ועד להשלימות שבארץ הקודש עצמה — ירושלים עיר הקודש, הר הקודש ובית המקדש, עד לקדש הקדשים.

וכן תהי' לנו — שתיכף ומיד ממש, "לא עיכבן כהרף עין"², זוכים לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

(27) ירמי' לא, ז.
(28) בא יו"ד, ט.

(25) סנהדרין מב, א.
(26) זהר ח"א קנ, רע"א. ח"ב פה, רע"א. ועוד.